

fot. RHEINZINK

Czy to prawda, że rynny plastikowe nie są trwałe – pękają i rozchodzą się w miejscach łączenia? Jakie orywnowanie jest najlepsze w domu jednorodzinnym?

Redakcja: W większości domów jednorodzinnych montuje się rynny i to nie tylko na dachach stromych, ale również na krawędziach balkonów i tarasów. Nie ma większego znaczenia z jakiego materiału będą elementy orywnowania. Stosowana obecnie technologia produkcji rynien plastikowych zapewnia im trwałość porównywalną z metalowymi, o wyborze więc przesądzać będzie raczej zasobność inwestorskiego portfela. Trwałość systemu odprowadzającego wodę z dachu zależy ostatecznie od jakości użytych materiałów oraz od tego czy zostaną poprawnie zamontowane.

■ MONIKA KARDA

ORYNNOWANIE

Rynny metalowe czy plastikowe?

Producenti oferują zazwyczaj wiele elementów do odprowadzania wody z dachu i nazywa się je wówczas systemem rynnowym. W skład każdego takiego systemu wchodzi pełen zestaw materiałów do zmontowania kompletnego orywnowania na dachach o różnym kształcie. Podstawowe elementy to m.in. odcinki rynien, narożniki wewnętrzne i zewnętrzne, rury spustowe i uchwyty do ich mocowania. Asortyment ten uzupełniają siatki ochronne zapobiegające gromadzeniu się w rynnach liści oraz tzw. rezerwizje i wyloty rur spustowych, montowane zależnie od sposobu odprowadzenia wody deszczowej.

Z DOBREGO MATERIAŁU

Materiał z jakiego produkuje się poszczególne części systemów orywnowania musi być wysokiej jakości. Od tego bowiem zależy trwałość i niezawodność

rynien, rur spustowych i innych niezbędnych elementów odprowadzających wodę z dachu. Od lat produkowane są rynny metalowe. Wciąż udoskonalana jest technika ich wykańczania, barwienia i zabezpieczania przed korozją. Du-

Nowoczesne rynny stalowe są tak zabezpieczane, że nie grozi im szybka korozja. Dzięki dodatkowym powłokom ochronnym mogą być nie tylko trwałe, ale też i kolorowe, podobnie jak rynny z tworzywa ▼

fot. LINDAB

żą popularnością od kilkunastu lat cieszą się też rynny plastikowe.

Do produkcji **rynien z tworzywa** wykorzystywany jest polichlorek winylu barwiony w masie na różne kolory. Niestety, PVC jest dość wrażliwe na zmiany

Rynny plastikowe są dość odporne na uszkodzenia powierzchni, a ewentualne zarysowania nie wpływają ani na ich trwałość, ani na estetykę. Niekiedy wyglądem przypominają rynny miedziane lub tytanowo-cynkowe ▼

fot. PLASTIMO

temperatury – w wysokiej temperaturze mięknie, a w mroźne dni staje się kruche i podatne na uszkodzenia. Dlatego rynny plastikowe będą bardziej podatne na uszkodzenia i odkształcenia na dachach mocno nasłonecznionych, zwłaszcza gdy są w ciemnych kolorach (takie szybciej się nagrzewają) oraz tam, gdzie duże opady śniegu sprzyjają ich nadmiernemu obciążeniu. Są za to odporne na uszkodzenia powierzchniowe, gdyż wszelkie zarysowania nie wpływają na ich trwałość i estetykę – na materiale barwionym w masie trudno zauważyć ślady uszkodzeń.

▲ Rynny tytanowo-cynkowe są bardzo trwałe

▲ Nawet skomplikowany system orynnowania może się całkiem estetycznie prezentować

Trwałość i niezawodność orynnowania zależy nie tylko od materiału, z jakiego zostało ono wykonane, ale również od sposobu łączenia i uszczelniania oraz mocowania poszczególnych fragmentów systemu.

Rynny metalowe powlekane produkowane są z blach stalowych ocynkowanych lub aluminiowych, które pokrywa się powłoką dekoracyjno-ochronną. Rynny metalowe wykazują w zmiennych

je się je w obiektach zabytkowych poddawanych renowacji. Takie rynny – choć dość drogie – są bardzo trwałe.

wielką wysokość, nadają się więc raczej na małe dachy. Ich niewątpliwą zaletą jest to, że są przystosowane do montowania na hakach wewnętrznych, niewidocznych od zewnątrz.

▲ Rynny miedziane bez wątpienia mają piękny kolor. Są trwałe, ale nie powinno się ich łączyć z innym metalami

O ŁADNYM KSZTAŁCIE

Rynny mogą mieć różne przekroje, które decydują nie tylko o ich wyglądzie, ale i o wytrzymałości oraz przepustowości wody. Najpopularniejsze są rynny półokrągłe i półeliptyczne, bo mają dużą przepustowość, dzięki czemu sprawdzają się na dużych dachach. Ich zaletą jest również to, że są bardzo wytrzymałe na obciążenia mechaniczne. Ponadto są łatwe w utrzymaniu w czystości, bo brud jest sukcesywnie wymywany przez wodę i nie osadza się w żadnych narożnikach.

Rury spustowe mają najczęściej przekrój **okrągły** lub **kwadratowy**, rzadziej oferowane są rury **prostokątne**. Rury o przekroju okrągłym pasują do rynien o przekroju półokrągłym i półeliptycznym. Te, o przekroju prostokątnym lub kwadratowym, przeznaczone są do pozostałych typów rynien.

Z kolei **rynny trapezowe, prostokątne lub w kształcie gzymsu** mają zazwyczaj nie-

DOBRE DOBRANE

Materiał oraz kształt rynien i rur spustowych można wybrać samemu. Do domu o nieskomplikowanym dachu nie trudno też dobrać wielkości przekroju elementów orynnowania. Powinny być

w warunkach atmosferycznych wysoką stabilność wymiarową (nie wydłużają się zbyt szybko), ale powłoki, którymi się je zabezpiecza łatwo mogą ulec uszkodzeniu przy nieostrożnym montażu lub np. podczas ocierania się o nie gałęzi. Dlatego takie orynnowanie może okazać się mniej trwałe na dachach domów usytuowanych w terenie zalesionym, gdyż często trzeba usuwać z jego wnętrza liście, gałązki, szyszki czy igliwie.

Rynny miedziane i tytanowo-cynkowe zwykle wybierane są do domów wykańczanych znacznie powyżej standardu; ich powierzchnia może być fabrycznie patynowana. Najczęściej jednak montu-

W skład każdego systemu rynnowego wchodzi pełen zestaw materiałów umożliwiających zmontowanie kompletnego orynnowania ▼

fot. MARLEY

fot. MARLEY

▲ Rynna z kratką osłonową to dobre rozwiązanie, jeśli w pobliżu domu jest dużo drzew. Takie kratki ułatwiają utrzymanie systemu orywnowania w należytej czystości i drożności - zakrywają rynny od góry, ale nie zatrzymują wody, a jedynie niesione przez nią zanieczyszczenia, np. igliwie, liście

Dobór orywnowania powinien uwzględniać wielkość i kształt dachu, kąt pochylenia połaci oraz sposób odprowadzenia wody deszczowej.

dostosowane nie tylko do powierzchni dachu, ale też do ilości opadów w rejonie, w którym stoi dom. W pewnym stopniu pomocne mogą być w tym tabele zamieszczane w katalogach i na stronach internetowych producentów. Najlepiej jednak poprosić o pomoc specjalistę – doradcę z firmy rynnowej lub dekarza. Wielkość rynien zależy bowiem jeszcze od liczby i umiejscowienia rur spustowych – rura umieszczona w środku długości ściany może przyjąć prawie dwa razy więcej wody niż rura na końcu ściany. W dachach o skomplikowanym kształcie wielkość orywnowania dobiera się także do liczby i długości koszy, czyli wklęsłych miejsc przecięcia dwóch połaci dachowych - im są one dłuższe, tym więcej wody napełnia rynnę w jednym miejscu.

fot. WIENNERBERGER

▲ Na dachu warto zamontować takie elementy (np. rozpruwacze śniegu), które zapobiegają uszkodzeniu rynien wskutek zsuwającego się gwałtownie śniegu

Rzygacze są interesującą ozdobą systemu odprowadzania wody z dachu, ale ich charakterystyczny styl sprawia, że pasują tylko do niektórych domów ▼

fot. PEREZ

SOLIDNIE ZAMOCOWANE

Orywnowanie montuje się najczęściej równocześnie z układaniem pokrycia dachowego – po wykonaniu tzw. obróbek blacharskich przy krawędzi dachu (okapie). Na dachach o prostej konstrukcji ogranicza się to do umocowania tzw. pasów nadrynnowych, zapobiegających podciekaniu wody pod pokrycie. Bardziej pracochłonne staje się odpowiednie przygotowanie dachu o skomplikowanym kształcie, z lukarnami i wklęsłymi załamaniami połaci dachu. Wiszące **rynnę dachowe** mocowane są hakami rynnowymi, czyli tak zwanymi rynhakami lub ryrajzami. Produkuje się je ze stali lub z PVC. Muszą być dobrane do kształtu i średnicy rynien. Uchwyty podtrzymują przeważnie rynny od dołu, i są wówczas widoczne. Pro-

NIE TYLKO RYNNY I RURY SPUSTOWE

Systemy odprowadzania wody z dachów, oprócz rynien i rur spustowych, zawierają wiele elementów dodatkowych, np. denka (zamykające zakończenia rynien), zewnętrzne lub wewnętrzne narożniki rynien (o kącie prostym lub rozwartym), trójniki (umożliwiające dołączenie jednej rury spustowej do innej), kolanka i wloty rur spustowych. Te ostatnie, zwane sztucerkami, łączą rury spustowe z rynnami.

dukuje się też takie rynhaki, których z dołu nie widać, gdyż podtrzymują rynny od ich wewnętrznej strony. Uchwyty rynien przytwierdza się do desek czołowych okapu, łat albo do krokwi dachowych. Są też i takie, które podczepia się bezpośrednio do pokrycia dachowego. Rynhaki przed montażem wymagają odgięcia, a później mocowania w odpowiedniej kolejności (od najmniej do najbardziej odgiętego). Wszystko po to, by nadać rynnom delikatny spadek w kierunku rur spustowych.

W sprzedaży są też rynhaki obrotowe, których nie trzeba montować w odpowiedniej kolejności. Producenci oferują je razem z profilowanymi szynami o przekroju „C”. Szyny przytwierdza się do ścian, belek okapowych lub krokwi (tak by gwarantowały pożądaną spadkę rynien) i wpina w nie rynhaki.

Uwaga! W ofercie niektórych producentów są również uchwyty, za pomocą których można mocować rynny do ściany zamiast do dachu.

Łączuch może być równie skuteczny, jak rura spustowa, pod warunkiem, że jego zamontowanie zaplanuje fachowiec ▼

fot. WIENNERBERGER

Jeśli dom jest utrzymany w dawnym stylu i ma wiele detali z kutego żelaza, do metalowych rynien warto dokupić ozdobne rynhaki stylizowane na dawny wyrób rzemieślniczy.

Do mocowania rur spustowych służą metalowe obejmy. Podobnie jak rynhaki, muszą mieć kształt i średnicę odpowiednio dobrane

foto. PLANNJA

» NAJWAŻNIEJSZE

mit Dach nie musi mieć rynien.

Orynnowania nie stosuje się jedynie na dachach krytych trzcina. Rynny nie są konieczne, jeśli budynek jest niski i ma daleko wysunięte okapy. Jednak w większości domów niezbędny jest system odwodnienia dachu, chroniący ściany i cokoły przed zachlapywaniem spływającą zeń wodą, a także kierujący ją w miejsca oddalone od fundamentów.

Rynny mocuje się do połaci za pomocą rynajz, czyli uchwytów przykręconych bezpośrednio do krokwi lub do deski okapowej, rury spustowe zaś mocowane są do ściany obejmami ▼

foto. DABLEX, RAIKO

▲ Kolor orynnowania można już dopasować nie tylko do pokrycia dachowego, ale i do elewacji

do rury. Wsporniki obejm mają też różną długość, zależnie od tego, jak bardzo rura ma być oddalona od ściany. Oprócz obejm, sprzedawane są też specjalne uchwyty, które utrzymują rury i jednocześnie nie rzucają się w oczy. Są one chowane między rurą i ścianą.

REGULARNIE KONSERWOWANE

Rynny trzeba przynajmniej dwa razy do roku sprawdzić i oczyścić z piasku przywianego przez wiatr – czyszczenie ogranicza się najczęściej do przepłukania ich wodą pod ciśnieniem. Pierwsze porządki przeprowadza się wiosną, jednocześnie zwracając baczną uwagę na ewentualne uszkodzenia spowodowane przez zalegający śnieg. Drugi raz zaglądamy do rynien na jesieni, by oczyścić je z zalegających tam liści drzew. Rynny trzeba czyścić również wtedy, gdy założone są na nich siatki ochronne – zatrzymują one jedynie płaskie liście, ale „przepuszczają” igliwie oraz drobne gałązki.

Rynny stalowe lub aluminiowe po dłuższym czasie użytkowania mogą wymagać odmalowania. Trzeba wówczas sprawdzić, czy na

rynnych i rurach nie pojawiły się ślady rdzy. Jeśli tak, trzeba rdzę usunąć, pomalować preparatem antykorozyjnym i dopiero nałożyć dekoracyjną warstwę farby. Można też użyć farb nadających się do nakładania bezpośrednio na rdzę. Ewentualne nieszczelności w rynnach metalowych naprawia się zalutowując w miejscu przecieku kawałek odpowiednio wyprofilowanej blachy.

Do zalepiania dziur i szczelin przydatne są też dekarские masy uszczelniające (np. silikon dekarский) oraz specjalne taśmy izolacyjne.

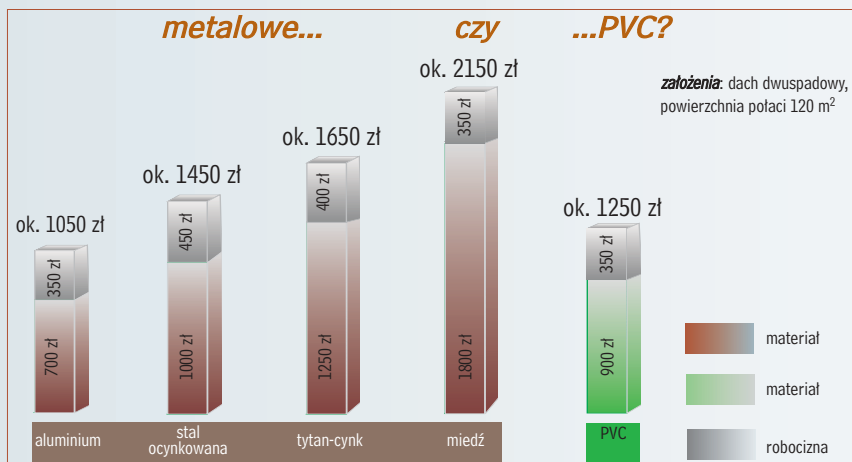
Uszkodzone odcinki rynien z PVC najlepiej wymienić na nowe.

OSIOŁKOWI W ŻŁOBY DANO...

Z orynnowania raczej trudno zrezygnować. Ponieważ proponowane przez producentów systemy rynnowe są porównywalne jakościowo, wybór należy uzależnić od ich przydatności w określonych warunkach, np. od rodzaju pokrycia dachowego, elewacji i otoczenia domu oraz od tego ile możemy za nie zapłacić. ■

INFO RYNEK

Orynnowanie

PRZYDATNE ADRESY

Systemy rynnowe metalowe		
ALPODACH	068 374 43 35	www.alpodach.pl
BLECH DACH	085 656 07 89	www.blechdach.pl
DACHBLACH	071 364 39 42	www.dachblach.pl
DTC	022 814 01 95	www.dtc.net.pl
GALECO		
	0801 623 626	www.galeco.pl
ICOPAL	043 823 41 11	www.icopal.pl
LINDAB	022 489 88 00	www.lindab.pl
PEREZ	077 427 81 16	www.perez.com.pl
PLANNJA	022 814 10 60	www.plannja.com.pl
PLASTMO	022 720 37 93	www.plastmo.pl
PREFA	022 798 10 78	www.prefa.com
RAIKO (DABLEX)	058 340 20 40	www.raiko.com
RUUKKI	0801 11 33 11	www.ruukki.com/pl
RHEINZINK	022 611 71 30	www.rheinzink.pl
ROYAL HURT	022 750 91 94	www.royalhurt.com
UMICORE	022 632 47 61	www.vzinc.pl
Systemy rynnowe z PVC		
BISAN (NICOLL)	022 842 32 19	www.bisan.com.pl
CELL-FAST	013 432 54 16	www.cellfast.com.pl
DOMUS DUCTING	061 832 45 30	www.domus.com.pl
GALECO	0801 623 626	www.galeco.pl
GAMRAT	013 491 47 76	www.gamrat.com.pl
KACZMAREK	065 572 35 55	www.kaczmarek2.pl
LAFARGE DACHY (BRAAS, RUPPCERAMIKA)		
	077 541 20 40	www.braas.com.pl
MARLEY	022 847 51 40	www.marley.com.pl
PLASTMO	022 720 37 93	www.plastmo.pl
PROFIL	067 215 91 00	www.profil.pila.pl
ROYAL EUROPA	076 846 31 60	www.royaleuropa.com

Więcej... ceny, firmy, produkty, kalkulatory, artykuły
 Kliknij na www.budujemydom.pl/cozaile